

Sirküler Tarihi : 17.02.2009
Sirküler No : 2009/040

İFLÂSIN ERTELENMESİ MÜESSESESİ

İflasın ertelenmesi müessesesi, kaynağını Türk Ticaret Kanunu'ndan alsa da (TTK m. 324), uygulanırlığı açısından esas olarak İcra İflas Kanunu'nun 179. vd. maddelerinde düzenlenmiştir. İflasın ertelenmesi için, şirketin mali durumunun zayıflaması, borca batıklık halinin gerçekleşmesi, mahkemeye ciddi ve inandırıcı bir iyileştirme projesinin sunulması, mahkeme tarafından, gerekli araştırma ve incelemenin yapılarak bu iyileştirme projesi çerçevesinde borçların belirli bir süre içerisinde ödenebileceğine dair fikrin hasıl olması ve mahkeme tarafından bu yönde bir karar verilmesi gerekmektedir. İflasın ertelenmesi kurumu, borçlu şirket için hayati devamlılığı sağlama amacından varolan bir müessesedir. İflasın ertelenmesi, borçlu şirketin herhangi bir taahhüdünden rücu veya bu taahhüdün iptali (Borçlar Kanunu m. 245) sonucunu yaratmaz.

Mahkemeye başvurulabilmesi için şirketin borca batık olması ve bu borca batıklığın bir ara bilanço ile tevsik edilmesi gerekmektedir. Şirketin pasifinin aktifinden fazla olduğunu (aşırı borçlanma) ticaret mahkemesine bildiren yönetim kurulu veya şirketin bir alacaklısı, şirketin mali durumunun iyileştirilmesine dair ciddi ve inandırıcı bir iyileştirme projesini mahkemeye sunarak, iflâsın ertelenmesini isteyebilir. Bu projede, şirketin mali durumunun iyileştirmesi için düşünülen öneri, çözüm ve tedbirler de belirtilmiş olmalıdır. Bu çarelerin, dolayısıyla iflâsın ertelenmesinin, şirket alacaklılarının yararına olması gerekir. Örneğin şirket sermayesinin artırılması, yeni kaynaklar yaratılmış olması, kapasitenin ve karlılığın artırılacağı, bu nedenle yatırımlar yapılacağı, gerçekleştirilecek yatırımların veya faaliyetlerin hangi finansal kaynakla yapılacağı konusunun açıkça belirtilmesi, dış kaynak planlarının belirtilmesi gibi.

İflasın ertelenmesi için görevli Mahkeme "Asliye Ticaret Mahkemeleri"dir. Görevli mahkemelerin re'sen iflâsın ertelenmesine karar verme olanağı bulunmamaktadır. Bu yolun kötü niyetli kullanılmasını engellenmesi amacıyla iflâsın ertelenmesi talepleri öncelikle ve ivedilikle sonuçlandırılır. Mahkemenin, iflâsın ertelenmesine karar verme sürecinde sermaye şirketinin genel kuruluna veya yönetim organına ait yetkileri kullanması söz konusu değildir.

Mahkeme, sunulan bu iyileştirme projesinin, bilirkişi vasıtasıyla makul, uygulanabilir, ciddi ve inandırıcı bir proje olup olmadığı konusunda araştırma yaptırır. Mahkeme, iyileştirme projesini ciddi ve inandırıcı bulursa yani, sunulan çözüm önerileri, alınan tedbirler ve gerekli görüp dinlediği yönetici ve ilgililerden edindiği bilgi ve belgeler doğrultusunda şirketin mali durumunun iyileştirilmesini mümkün görürse, azami bir yıl (m.179/IV c.1) için, iflâsın ertelenmesine karar verir. Buna karşılık, mahkeme, şirketin mali durumunun iyileştirilmesi mümkün görmezse, iflâsın ertelenmesi talebini reddeder ve şirketin iflâsını karar verir. İflasın ertelenmesi kararı, şirket alacaklıları tarafından on gün içinde temyiz edilebilir. Temyiz süresi, şirket alacaklısının iflâsın ertelenmesi kararını öğrendiği tarihten itibaren işlemeye başlar. Buna karşılık, şirket ortakları (hissedarları), iflâsın ertelenmesi kararını temyiz edemezler.

İflasın ertelenmesine karar veren mahkeme, şirketin malvarlığının korunması için gerekli her türlü tedbiri iyileştirme projesini de göz önünde tutarak alır (m.179/a,I ; TK m.324,II c.6 ; Kooperatifler K. M.63 III). Ancak mahkemeler uygulamada, malvarlığının korunması için borçlu şirketten teminat istemekte olup, bu husus iflâsın ertelenmesi müessesesine uygun değildir. Nitekim iflâsın ertelemesinin en önemli özelliği, iflâs etkilerinin geçici bir süre de olsa askıya alınmış olması, şirketin yeniden ayağa kalkmasının ve devamlılığının sağlanmasıdır. Mahkeme, erteleme kararı ile birlikte, kayyım atanmasına karar verir. Kayyım, mahkemece re'sen, bu konuda uzaman kişiler arasında seçilerek atanır. Mahkeme, yönetim organının (kurulunun) yetkilerini tümüyle elinden alıp kayyıma verebileceği gibi, yönetim organının karar ve işlemlerinin geçerliliğini kayyımın onayına bağlı kılmakla da yetinebilir. Uygulamada genel olarak kayyımlar onay merci olarak seçilmektedirler. İflasın ertelenmesi kararında, kayyımın görev ve yetkileri ayrıntılı olarak gösterilir. Kayyım, mahkemenin belirleyeceği sürelerde, iflâsı ertelenen faaliyetleri ve işletmenin durumu konusunda düzenli olarak mahkemeye rapor verir.

Erteleme kararı üzerine, borçlu (şirket) aleyhine, 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere, hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur; bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşürücü süreler işlemez (m.179/b,I). Yalnız, erteleme süresi içinde, 206. maddenin birinci sırasında yazılı alacaklar (işçilerin, iş ilişkisine dayanan ve iflâsın açılmasından önceki bir yıl içinde tahakkuk etmiş ihbar ve kıdem tazminatları dahil alacakları ile iflâs nedeniyle iş ilişkisinin sona ermesi üzerine hak etmiş oldukları ihbar ve kıdem tazminatları, işverenlerin, işçiler için yardım sandıkları veya sair yardım teşkilatı kurulması veya bunların yaşatılması maksadıyla meydana gelmiş ve tüzel kişilik kazanmış bulunan tesislere veya derneklere olan borçları, iflâsın açılmasından önceki son bir yıl içinde tahakkuk etmiş olan ve nakden ifası gereken aile hukukundan doğan her türlü nafaka alacakları) için haciz yoluyla takip yapılabilir (m.179/b, III). Bundan başka, erteleme sırasında, taşınır, taşınmaz veya ticari işletme rehniyle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir (yapılabilir) veya başlamış olan takiplere devam edilebilir; ancak, bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınamaz ve rehinli malın satışı gerçekleştirilemez. Bu durumda, erteleme süresince işleyecek olup mevcut rehinle karşılanamayacak faizler teminatlandırılmak zorundadır. (m.179/b,II)

30 Haziran 2007 tarih ve 26568 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan A Seri 1. Sıra no lu Tahsilat Genel Tebliği’nin “*İflas Yoluyla Takip ve Konkordato*” başlıklı 4. Bölümü’nün 3. Maddesi’ne göre, “**2004 sayılı Kanunun 4949 sayılı Kanunla değişik 179 ve devamı maddelerinde iflas ertelemesine ilişkin hükümler düzenlenmiştir. Bu düzenlemelere göre, 2004 sayılı Kanunda öngörülen şartlar çerçevesinde, amme borçlusunun iflâsının ertelenmesine karar verilmesi halinde, alacaklı tahsil dairelerince erteleme kararı devam ettiği sürece takip yapılamayacaktır. Ancak iflas ertelemesi, iflâsın açılması hükmünde olmadığından, amme alacaklarına gecikme zammı uygulanmasına devam edilecektir.**”

Kanun’un gerekçesine göre, “*iflâsın ertelenmesi, konkordatodan esas itibariyle iki bakımdan farklıdır. Bir kere, iflâsın ertelenmesi hâkime ve ilgililere daha geniş bir hareket alanı sağlayabilir. Nitekim maddede, mali durumunu düzeltmek için borçlunun başvurabileceği çareler konusunda herhangi bir yönlendirme, sınırlama beyan edilmemiştir. İkinci olarak, iflâsın ertelenmesi kurumu, malî durumun düzelmesine ilişkin tedbirlerin uygulamaya konulması bakımından borçluya herhangi bir yardım veya destek sağlamamaktadır.*”

Azamî bir yıllık erteleme süresi içinde, şirket geçici bir bekleme dönemine girmiş olur.

- Bu süre içinde şirketin mali durumu iyileşmişse yani, şirketin aktif pasifini karşılayacak duruma gelmişse, mahkeme, iflâsın ertelenmesi kararını kaldırır; bununla, şirket normal durumuna döner. Bu karar ile, kayyımın görevi de son bulur; kayyıma, hizmet gördüğü süre için, mahkemece belirlenecek bir ücret ödenir.
- Şirketin malî durumu tamamen iyileşmemiş, fakat, iyileşmesi ihtimali söz konusu ise, bu halde mahkeme, kayyımın verdiği raporu dikkate alarak erteleme süresini bir yıl daha uzatabilir (m.179/b,IV c.2). **Ancak uzatma sürelerinin toplamı dört yılı geçemez.**
- Şirketin malî durumu iyileşmemiş ve iyileşme ihtimali de yoksa, bu halde mahkeme, şirketin iflâsına karar verir (m.179/b,V c.1).
- Ayrıca, erteleme süresi dolmamakla birlikte, mahkeme, kayyımın verdiği rapordan şirketin malî durumunun iyileştirilmesinin mümkün olmadığı kanaatine varırsa, erteleme kararını kaldırarak, şirketin iflâsına karar verir (m.179/b,V c.2).

Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ve muktezalar ekte yer almaktadır.

Bu konuda değinmek istediğimiz bir husus da, iflasın ertelenmesi kararı almış şirketten alacağı bulunanların, bu alacakları için şüpheli alacak karşılığı ayırıp ayıramayacaklarıdır. **Bizim anlayışımıza göre, VUK'nun 323'üncü maddesine uygun olarak dava veya icra safhasına gelmiş alacaklar için, borçlu iflas erteleme kararı almış olsa bile şüpheli alacak karşılığı ayrılabilir.** Burada önemli olan husus, Kanunda aranan şartların sağlanıp sağlanmadığıdır. Dava açılması veya icra takibine geçilmesi, tek başına karşılık ayrılabilmesi için yeterli olduğundan, bu takip, iflas erteleme kararı nedeniyle yapılamasa veya dursa bile karşılık ayrılmasına mani olamaz. Bu nedenle İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı'nın ekte bilgilerine sunulan 20.01.2006 tarih ve 300 sayılı muktezasında belirtilen, hakkında iflas erteleme kararı verilen borçlulardan olan alacaklara şüpheli alacak karşılığı ayrılmayacağı yolundaki görüşüne katılmıyoruz. Ancak dava veya icra safhasında bulunmayan alacaklar için, borçlunun iflas erteleme kararı gerekçe gösterilerek karşılık ayrılamaz. Çünkü iflasın açıldığı durumlarda alacağın iflas masasına kaydettirilmesi karşılık ayrılabilmesi için yeterlidir. Oysa iflas erteleme iflasın açılması hükmünde değildir.

Saygılarımızla.

“İLGİLİ KANUN MADDELERİ:**İcra İflas Kanunu:**

Sermaye şirketleri ile kooperatiflerin iflâsı:

Madde 179. - Sermaye şirketleri ile kooperatiflerin borçlarının aktifinden fazla olduğu idare ve temsil ile vazifelendirilmiş kimseler veya şirket ya da kooperatif tasfiye hâlinde ise tasfiye memurları veya bir alacaklı tarafından beyan ve mahkemece tespit edilirse, önceden takibe hacet kalmaksızın bunların iflâsına karar verilir. Şu kadar ki, idare ve temsil ile vazifelendirilmiş kimseler ya da alacaklılardan biri, şirket veya kooperatifin malî durumunun iyileştirilmesinin mümkün olduğuna dair bir iyileştirme projesini mahkemeye sunarak iflâsın ertelenmesini isteyebilir. Mahkeme projeyi ciddî ve inandırıcı bulursa, iflâsın ertelenmesine karar verir. İyileştirme projesinin ciddî ve inandırıcı olduğunu gösteren bilgi ve belgelerin de mahkemeye sunulması zorunludur.

Mahkeme, gerekli görürse idare ve temsille vazifelendirilmiş kimseleri ve alacaklıları dinleyebilir. İflâsın ertelenmesi talepleri öncelikle ve ivedilikle sonuçlandırılır.

Erteleme tedbirleri:

MADDE 179/a. - İflâsın ertelenmesine karar veren mahkeme, şirketin veya kooperatifin malvarlığının korunması için gerekli her türlü tedbiri iyileştirme projesini de göz önünde tutarak alır.

Mahkeme erteleme kararı ile birlikte kayyım atanmasına karar verir. Mahkeme, yönetim organının yetkilerini tümüyle elinden alıp kayyıma verebileceği gibi yönetim organının karar ve işlemlerinin geçerliliğini kayyımın onayına bağlı kılmakla da yetinebilir.

İflâsın ertelenmesi kararında kayyımın görev ve yetkileri ayrıntılı olarak gösterilir.

Mahkeme erteleme kararının hüküm fıkrasını 166 ncı maddenin ikinci fıkrasındaki usulle ilan eder ve gerekli bildirimleri yapar.

Erteleme kararının etkileri:

MADDE 179/b. - Erteleme kararı üzerine borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur; bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.

Erteleme sırasında taşınır, taşınmaz veya ticarî işletme rehniyle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir veya başlamış olan takiplere devam edilebilir; ancak bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınamaz ve rehinli malın satışı gerçekleştirilemez. Bu durumda erteleme süresince işleyecek olup mevcut rehinle karşılanamayacak faizler teminatlandırılmak zorundadır.

206 ncı maddenin birinci sırasında yazılı alacaklar için haciz yoluyla takip yapılabilir.

Erteleme süresi azami bir yıldır. Bu süre kayyımın verdiği raporlar dikkate alınarak mahkemece uygun görülecek süreler ile uzatılabilir; ancak uzatma süreleri toplamı dört yılı geçemez. Kayyım, mahkemenin belirleyeceği sürelerde iflâsı ertelenenin faaliyetleri ve işletmenin durumu konusunda düzenli olarak mahkemeye rapor verir.

İflâsın ertelenmesi talebinin reddi ya da erteleme süresi sonunda iyileşmenin mümkün olmadığının tespiti üzerine mahkeme, şirketin veya kooperatifin iflâsına karar verir. Erteleme süresi dolmamakla birlikte, mahkeme kayyımın verdiği raporlardan şirketin veya kooperatifin malî durumunun iyileştirilmesinin mümkün olmadığı kanaatine varırsa, erteleme kararını kaldırarak şirketin veya kooperatifin iflâsına karar verebilir.

Türk Ticaret Kanunu, Madde 324:

Son yıllık bilançodan esas sermayenin yarısının karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, idare meclisi derhal toplanarak durumu umumi heyete bildirir.

Şirketin aciz halinde bulunduğu şüphesini uyandıran emareler mevcutsa idare meclisi aktiflerin satış fiyatları esas olmak üzere bir ara bilançosu tanzim eder. Esas sermayenin üçte ikisi karşılıksız kaldığı takdirde, umumi heyet bu sermayenin tamamlanmasına veya kalan üçte bir sermaye ile iktifaya karar vermediği takdirde şirket feshedilmiş sayılır. Şirketin aktifleri şirket alacaklarının alacaklarını karşılamaya yetmediği takdirde idare meclisi bu durumu derhal mahkemeye bildirmeye mecburdur. Mahkeme bu takdirde şirketin

iflasına hükmeder. Şu kadar ki; şirket durumunun ıslahı mümkün görülüyorsa idare meclisi veya bir alacaklının talebi üzerine mahkeme iflas kararını tehir edebilir. Bu halde mahkeme, envanter tanzimi veya bir yediyemin tayini gibi şirket mallarının muhafazası için lüzumlu tedbirleri alır.

Halen TBMM’de Görüşülen Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’ndaki İlgili Madde:

İflâsın ertelenmesi

Madde 377 - (1) Yönetim kurulunun, iflâs istemiyle birlikte mahkemeye bir iyileştirme projesi sunup erteleme istemesi hâlinde, iyileştirme projesi; denetçinin 376 ncı maddenin üçüncü fıkrası bağlamında iyileştirme önerilerine de yer veriyor, projenin gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan, özsermaye dâhil, nesnel ve gerçek kaynakları içeriyor, ayrıca İcra ve İflâs Kanununun 179 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki nitelikleri haiz bulunuyor ve önlemlerin uygulanması hâlinde şirketin durumunun düzeltilmesi mümkün görülüyorsa, mahkeme, iflâsı, uzatmalar da dâhil, hiçbir şekilde üç yılı geçmeyecek şekilde erteler. Mahkemeye, envanter düzenlemesi veya yönetim kurulunun yerine geçmesi ya da yönetim kurulunun kararlarını onaylaması için, görevlerini belirleyerek, derhal bir kayyım atar. Mahkeme ayrıca şirket mallarının saptanması ve korunması için gerekli diğer önlemleri alır. Kayyımın atanmasını, görevlerini ve mahkemece verilen temsil yetkisiyle bunların sınırlarını, mahkeme tescil ve ilân ettirir. Kayyım her üç ayda bir şirketin iyileştirme projesine uygun olarak iyileşme gösterip göstermediğini yazılı olarak mahkemeye bildirir. Mahkeme bu rapor üzerine iyileştirmenin mümkün olmadığı kanaatine varırsa erteleme kararını kaldırır.

(2) Mahkeme iflâsın ertelenmesi istemini reddederse veya erteleme kararını kaldırırsa iflâsa karar verir.

(3) Alacaklının iflâsın ertelenmesini istemesi hâlinde de mahkeme denetçinin önerisini inceleyerek karar verir.

İLGİLİ MUKTEZALAR:

“T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı
Mükellef Hizmetleri Tahsilat Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.20.01/288-3581

26.08.2008*10452

Konu: Hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilen amme borçlusu hakkında erteleme kararının devamı süresince cebri takibat yapılmayacağı.

.....VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: tarih ve sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızda; Daireniz mükelleflerindenA.Ş.'nin 12.08.2008 tarihi itibarıyla 276.661,45 YTL vadesi geçmiş vergi borcunun bulunduğu, anılan şirket hakkında İstanbul Asliye Ticaret Mahkemesinin tarih ve 2007/.... sayılı kararı ile 1 yıl süre ile iflasın ertelenmesine karar verildiği,

Tedbir kararının devam edip etmediği hususunun anılan Mahkemeden sorulması üzerine alınan tarihli cevabi yazıda; Mahkemece verilen iflasın ertelenmesi kararının Yargıtay Hukuk Dairesince onandığı, dosyanın karar düzeltme aşamasında olduğu ve ihtiyati tedbir kararının devam ettiği hususlarının belirtildiğinden bahisle tedbir kararının devamı müddetince anılan şirket hakkında cebri takibat yapıp yapılmayacağına ilişkin Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

Bilindiği üzere 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun “Erteleme Tedbirleri” başlıklı 179/a maddesinde “İflasın ertelenmesine karar veren mahkeme, şirketin veya kooperatifin malvarlığının korunması için gerekli her türlü tedbiri iyileştirme projesini de göz önünde tutarak alır.”

179/b maddesinin 1. fıkrasında ise “Erteleme kararı üzerine borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur; bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.” hükümleri yer almaktadır.

Mezkur Kanun maddesi hükmüne istinaden, hakkında verilen iflasın ertelenmesi kararı Yargıtay Hukuk Dairesince onanan amme borçlusu hakkında erteleme kararının devamı müddetince cebri takibat yapılması mümkün bulunmamaktadır.

Diğer taraftan Aynı Kanunun 179/b maddesinin 4. ve 5. fıkralarında; “Erteleme süresi azami bir yıldır. Bu süre kayyımın verdiği raporlar dikkate alınarak mahkemece uygun görülecek süreler ile uzatılabilir; ancak uzatma süreleri toplamı dört yılı geçemez. Kayyım, mahkemenin belirleyeceği sürelerde iflâsı ertelenenin faaliyetleri ve işletmenin durumu konusunda düzenli olarak mahkemeye rapor verir.

İflasın ertelenmesi talebinin reddi ya da erteleme süresi sonunda iyileşmenin mümkün olmadığının tespiti üzerine mahkeme, şirketin veya kooperatifin iflasına karar verir. Erteleme süresi dolmamakla birlikte, mahkeme kayyımın verdiği raporlardan şirketin veya kooperatifin mali durumunun iyileştirilmesinin mümkün olmadığı kanaatine varırsa, erteleme kararını kaldırarak şirketin veya kooperatifin iflasına karar verebilir.” denilmektedir.

Bu itibarla, Asliye Ticaret Mahkemesinin 2007/... esas sayılı dosyasında görülen dava süresince erteleme kararının devam edip etmediği hususunun takip edileceği ve mükellef şirketin iflasına karar verilmesi halinde amme alacağının iflas masasına kaydettirilmesi suretiyle cebri takip muamelelerine devam edileceği tabiidir.

Ayrıca, 14.04.2006 tarih ve 6049 sayılı tamim yazımızda konuya ilişkin açıklamalar yer almaktadır. Bilgi edinilmesini ve gereğinin buna göre ifasını rica ederim.”

“T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü
Usul Müdürlüğü

Sayı :B.07.1.GİB.4.34.19.02/VUK-1/323-11986

20/01/2006*300

KONU : Mahkemece haklarında iflas ertelemesi
kararı verilen borçlulardan alınacak alacaklar
için şüpheli alacak karşılığı ayrılıp ayrılma-
yacağı hk.

İLGİ :/2006 tarihli dilekçeniz.

İlgi dilekçenizde, şirketinizin faktoring işlemleri kapsamında faaliyet gösterdiği, bazı alacaklara ilişkin olarak henüz dava veya icra safhasına gelinmeden borçlu kurumların iflasının sözkonusu olabildiği, diğer taraftan bazı durumlarda da Mahkemenin iflas erteleme kararı verdiği belirtilerek, bu gibi iflas erteleme kararı alınan durumlarda borçluya karşı hiçbir icra iflas takibi yapılamayacağından bahisle alacaklarınız için şüpheli alacak karşılığı ayırmanızın mümkün olup olmadığı hususunda görüş talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 323. maddesinde, ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla;

1-Dava veya icra safhasında bulunan alacaklar;

2-Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar;

şüpheli alacak sayılır.

Yukarıda yazılı şüpheli alacaklar için değerlendirme gününün tasarruf değerine göre pasifte karşılık ayrılabilir.

Bu karşılığın hangi alacaklara ait olduğu karşılık hesabında gösterilir. Teminatlı alacaklarda bu karşılık teminattan geri kalan miktara inhisar eder.

Şüpheli alacakların sonradan tahsil edilen miktarları tahsil edildikleri dönemde kâr-zarar hesabına intikal ettirilir.” hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre, dava ve icra safhasında bulunan alacaklarla, yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş olan dava ve icra takibine değmeyecek derecedeki küçük alacaklar şüpheli alacak sayıldığından yukarıda belirtilen şartları taşıyan alacaklar için karşılık ayrılması mümkün bulunmakta olup, bu şartlardan herhangi birisinin mevcut olmaması halinde ise şüpheli alacak kaydına imkan bulunmamaktadır.

Bir alacağın dava safhasında olduğunun kabulü için, mahkemece davaya başlanılmış olması ve alacaklının da davayı ciddiyle takip etmesi gerekir. Diğer taraftan, bir alacağın icra safhasında sayılabilmesi için de, alacaklının başvurusu üzerine İcra Müdürlüğüne “ödeme” emrinin gönderilmiş ve bunun da borçlu tarafından tebellüğ edilmiş olması gerekir. Borçlu tarafından tebellüğ edilemeyen bir ödeme emrine istinaden, alacağın icra safhasında olduğunu kabul etmek mümkün değildir. Ayrıca icra takibi sonunda aciz vesikası alınması bile alacağın değersiz sayılması için yeterli bulunmadığından değersiz alacak olarak doğrudan zarar veya gider yazılması da mümkün bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, her hesap dönemi gelir veya kurumlar vergisi açısından ayrı ayrı ele alınmakta ve ilgili yılın geliri takip eden yılda vergilenmektedir. Bu nedenle gelirin dönemselliği ilkesinin bir sonucu olarak, alacak ne zaman şüpheli hale gelmişse ancak o dönem şüpheli alacak karşılığı ayrılabilir.

Bu itibarla ihtiyari bir hak olarak tanınan şüpheli alacak karşılığı ayırma işleminin ilgili dönemde yapılmaması durumunda, diğer dönemlerde geçmişe yönelik olarak şüpheli alacak karşılığı ayrılmasına imkan bulunmamakta olup, iflas erteleme kararı sonucunda şüpheli alacak karşılığı ayrılması da mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.”

“T. C
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı
Mükellef Hizmetleri Tahsilat Grup Müdürlüğü

Sayı: B.07.1.GİB.4.34.20.01/294398

26.05.2006-8947

Konu: Tüzel Kişilik hakkında verilen iflas erteleme kararının, tüzel kişiliğin kanuni temsilcileri hakkında takip yapılmasına engel teşkil etmeyeceği.

..... VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: 01.05.2006 tarih ve 12152 sayılı yazınız.

İlgi’de kayıtlı yazınızda; Daireniz vergi kimlik numaralı mükellefi’nin Dairenize olan muhtelif dönem borçlarından dolayı menkul ve gayrimenkul mallarının Dairenizce haczedildiği, ancak İstanbul Asliye Ticaret Mahkemesi’nin 21.04.2006 tarih ve 2006/236 esas sayılı kararı ile iflasın ertelenmesine karar verildiği ve bu karara istinaden ilgili şirket hakkındaki cebri icra işlemlerinin durdurulduğu, bu nedenle ilgili Mahkemenin tedbir kararına istinaden sözkonusu şirketin yönetim kurulu üyelerine yurtdışı çıkış yasağı uygulanıp uygulanamayacağı hususunda tereddüte düşüldüğü belirtilerek, konu hakkında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere; 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun “III-İdare Vazifeleri” “1.Şirketin mali durumunun bozulması halinde” başlıklı 324.maddesinde , “ Son yıllık bilançodan esas sermayenin yarısının karşılıksız kaldığı anlaşırsa, idare meclisi derhal toplanarak durumu umumi heyete bildirir.

Şirketin aciz halinde bulunduğu şüphesini uyandıran emareler mevcutsa idare meclisi aktiflerin satış fiyatları esas olmak üzere bir ara bilançosu tanzim eder. Esas sermayenin üçte ikisi karşılıksız kaldığı takdirde,umumi heyet bu sermayenin tamamlanmasına veya kalan üçte bir sermaye ile iktifaya karar vermediği takdirde şirket feshedilmiş sayılır.Şirketin aktifleri şirket alacaklarının alacaklarını karşılamaya yetmediği takdirde idare meclisi bu durumu derhal mahkemeye bildirmeye mecburdur.Mahkeme bu takdirde şirketin iflasına hükmeder.Şu kadar ki; şirket durumunun ıslahı mümkün görülüyorsa idare meclisi veya bir alacaklının talebi üzerine mahkeme iflas kararını tehir edebilir.Bu halde mahkeme envanter tanzimi veya yediemin tayini gibi şirket mallarının muhafazası için lüzumlu tedbirleri alır.” hükmü yer almaktadır.

İcra İflas Kanununun ‘Ertelleme Tedbirleri’ başlıklı, 179/a maddesi ile, İflasın ertelenmesine karar veren mahkemenin, şirketin veya kooperatifin malvarlığının korunması için gerekli her türlü tedbiri iyileştirme projesini de göz önünde tutarak alacağı, mahkemenin ertelleme kararı ile birlikte kayyım atanmasına karar vereceği, mahkemenin, yönetim organının yetkilerini tümüyle elinden alıp kayyıma verebileceği gibi yönetim organının karar ve işlemlerinin geçerliliğini kayyımın onayına bağlı kılmakla da yetinebileceği, iflasın ertelenmesi kararında kayyımın görev ve yetkilerinin ayrıntılı olarak gösterileceği, mahkemenin ertelleme kararının hüküm fıkrasını 166. maddenin ikinci fıkrasındaki usulle ilan edeceği ve gerekli bildirimleri yapacağı,

Aynı Kanunun ‘Ertelleme Kararının Etkileri’ başlıklı 179/b (Ek:17/7/2003-4949/50 md) maddesi ile de, ertelleme kararı üzerine borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takibin yapılamayacağı ve evvelce başlamış takiplerin duracağı; bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetlerin işlemeyeceği,

hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, 6183 sayılı Kanuna göre uygulanan ihtiyati haciz de takip yöntemlerinden biri olduğundan, borçlu hakkında erteleme kararının bulunması halinde ihtiyati haciz de dahil olmak üzere hiçbir takip yöntemi uygulanmayacaktır.

Ancak, tüzel kişilik hakkında verilen iflas erteleme kararı o tüzel kişiliğin kanuni temsilcileri, limited şirket olması halinde kanuni temsilciler ve ortakları hakkında takip yapılmasına engel teşkil etmemektedir.

Diğer taraftan, 5682 sayılı Pasaport Kanununun "Pasaport ve Vesika Verilmesi Yasak Olan Haller" başlıklı 22.maddesinde; vergiden borçlu olduğu pasaport vermeye yetkili makamlara bildirilenlere, pasaport veya seyahat vesikası verilmeyeceği, verilmişse geri alınacağı ,bunların yurtdışına çıkışlarının engelleneceği yönünde hükümler yer almaktadır.

395 Seri No.lu Tahsilat Genel Tebliğinde, yurtdışına çıkış yasağı uygulanmasına ilişkin açıklamalara yer verilmiş, tahdit konulmasına neden olan borcun ödenmesi, terkin,teminat altına alınması hallerinde bu yasağın kaldırılacağı ifade edilmiştir.

439 Seri No.lu Tahsilat Genel Tebliğinde ise yurtdışına çıkış yasağı konulmasını gerektiren amme alacağı miktarı 25 Bin Yeni Türk Lirası ve üzeri olarak belirlenmiştir.

Buna göre, yurtdışı çıkış yasağı bir takip işlemi olmayıp amme alacağını koruma hükmünde olduğundan, bu işlem için cebren takip ve tahsilatın başlangıcını oluşturan ödeme emri tanzim ve tebliği cihetine gidilmesine gerek bulunmamakta ve her aşamada yurtdışı çıkış yasağı konulabilmektedir.

Bahse konu olayda ise; ödevli şirket hakkında iflasın ertelenmesi kararı alınmış iken sözkonusu şirketin yetkilileri adına yurtdışı çıkış yasağı konulup konulamayacağı hususunda tereddüte düşülmüş olduğu görülmektedir.

Buna göre, konu hakkında yukarıda yer alan açıklamalar da dikkate alındığında; tüzel kişilik (ödevli şirket) hakkında verilen iflas erteleme kararının o tüzel kişiliğin (ödevli şirketin) kanuni temsilcileri (ödevli şirketin anonim şirket olduğu hususunun dikkate alınması suretiyle belirlenmiş olan kanuni temsilcileri) hakkında takip yapılmasına engel teşkil etmeyeceği açık iken,

Bir takip işlemi olmayıp amme alacağını koruma hükmünde olan yurtdışı çıkış yasağının da sözkonusu şirketin kanuni temsilcileri hakkında uygulanabileceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini ve gereğinin buna göre ifasını rica ederim".

“T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı
(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

26.12.2005

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.18.03/6183-062-1725/
Konu: İflasın Ertelenmesi Halinde Haczin Kaldırılıp Kaldırılmayacağı Hk.

.....VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi :/2005 tarihli ve sayılı yazınız.

Daireniz mükelleflerinden ile ilgili olarak ilgede kayıtlı yazınız ve eklerinin incelenmesinden;

-..... Ticaret Mahkemesinin tarih ve Esas, numaralı Kararı ile adı geçen şirketin iflasının bir yıl süre ile ertelenmesine karar verildiği,

-Şirket Avukatı’ın dairenize başvurarak, haczedilen ve otoparka çektirilen araçlar üzerindeki hacizlerin kaldırılmasını ve bunların iade edilmesini talep ettiği,

belirtilerek hacizlerin kaldırılıp kaldırılmayacağı ve araçların iade edilip edilmeyeceği hususunda görüş talep edildiği anlaşılmıştır.

Bilindiği üzere; İcra ve İflas Kanununun 17/07/2003 tarih ve 4949 sayılı Kanunla ek 179/b maddesinde “Erteleme kararı üzerine borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve **evvelce başlamış takipler durur**; bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.

Erteleme sırasında taşınır, taşınmaz veya ticarî işletme rehniyle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir veya başlamış olan takiplere devam edilebilir; ancak bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınamaz ve rehinli malın satışı gerçekleştirilemez. Bu durumda erteleme süresince işleyecek olup mevcut rehinle karşılanamayacak faizler teminatlandırılmak zorundadır.” hükmü yer almaktadır.

Bu itibarla; evvelce başlamış takiplerin durması, takibin bulunduğu aşamada kalması anlamında olduğundan, söz konusu araçlar üzerindeki hacizler kaldırılmayacağı gibi, amme alacağının takip ve tahsili amacıyla yapılan haciz işleminin, rehin işleminden farklı olması nedeniyle araçların iade edilmesi de mümkün görülmemektedir.

Bilgi edinilmesini ve gereğinin buna göre ifasını rica ederim.”